

Тема уроку: НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА. ПОНЯТТЯ «ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК» ТА ЙОГО ПОКАЗНИКИ: ВАЛОВИЙ ВНУТРІШНІЙ ПРОДУКТ (ВВП), СТРУКТУРА ВВП, ВВП, ІНДЕКС ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ (ІЛР).

Мета: формувати вміння аналізувати навчальний матеріал, самостійно знаходити причинно-наслідкові зв'язки (робити висновки); узагальнювати та систематизувати; виховувати уважність, зібраність, організованість.

Обладнання: підручник, зошит, карти атласу, відеоматеріал

Тип уроку: комбінований

Ключові поняття: Господарство, Національна економіка, Спеціалізація, Територіальний поділ праці, Економічний розвиток країни, ВВП, ВНП, ІЛР

Хід уроку

I. Організація класу

II. Актуалізація опорних знань

Які види господарської діяльності людей вам відомі?

З якою метою люди здійснюють господарську діяльність?

Що таке трудові ресурси, природні ресурси ?

III. Мотивація навчальної діяльності

Ми часто використовуємо поняття «економіка» або «господарство». А чизнаєте ви, що воно означає?

Подивіться навколо себе. Ваш одяг, ваша їжа, школа, місто чи село — це продукт діяльності певних підприємств та організацій, які щось виготовили, побудували, привезли. Та й послуги, що надає вам школа, навчаючи вас, також є господарськими. Відпочиваючи, або лікуючись, ви також користуєтесь послугами різних підрозділів господарства. Усі підприємства, які є в межах країни, прямо або опосередковано пов'язані між собою та утворюють національну економіку. Від того, як працює цей складний механізм, залежить рівень економічного розвитку країни й наше з вами життя.

IV. Вивчення нового матеріалу

1 Національна економіка

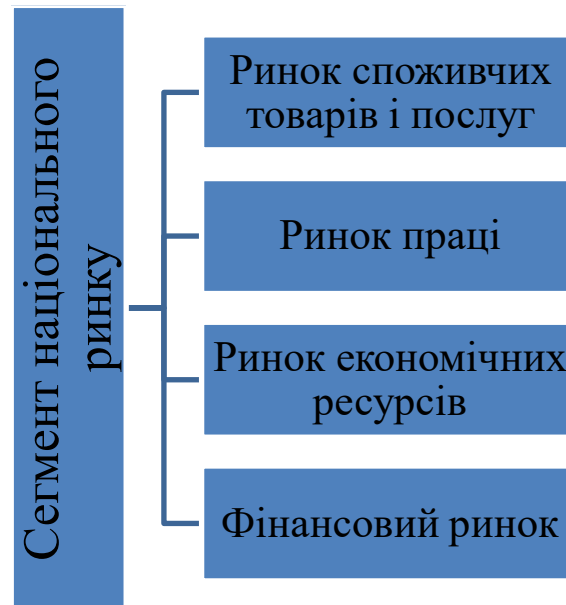
Національна економіка — це історично складена система всіх видів господарської діяльності в межах певної країни. Національна економіка країни є цілісним організмом, що складається з різних підприємств, галузей і територіальних комплексів.

Ознаки національної економіки («Мозковий штурм»)

Найменшою ланкою національної економіки є підприємство — самостійна господарська одиниця, що спеціалізується на виготовленні певної продукції — товарів або послуг. Підприємства поєднуються в галузі.

Галузь господарства — це сукупність підприємств чи закладів, які виробляють якісно однорідну продукцію чи надають однотипні послуги.

Підприємства кожної галузі займаються певним видом економічної діяльності.

ЗА ФОРМАМИ ВЛАСНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА БУВАЮТЬ:

- ✗ державні;
- ✗ комунальні або муніципальні(належать місцевим територіальним громадам);
- ✗ приватні(власники окремі люди або сім'ї);
- ✗ колективні (власність господарських товариств, наприклад - акціонерні товариства);
- ✗ Підприємства зі змішаною власністю (створені за спільної участі держави та інших власників).

В Україні у 2015 р. частка державних підприємств становила 11%.

2. Економічний розвиток

Економічний розвиток — це зміни національної економіки, що забезпечують зростання добробуту та доходів населення; поліпшення якості життя, підвищення ступеня задоволеності головних потреб усіх членів суспільства. Кожна країна має певні умови для свого економічного розвитку, які становлять її економічний потенціал: природні та трудові ресурси, матеріальні, духовні і культурні цінності. Рівень розвитку національної економіки визначає її положення у світовій економічній системі.

Спеціалізація – ?

Територіальний поділ праці - ?

Розрізняють два типи економічного зростання:

екстенсивний — обсяги суспільного продукту зростають за рахунок елементів продуктивних сил при незмінному рівні технічної основи виробництва.

інтенсивний — зростання масштабів випуску продукції на підставі ефективніших чинників виробництва за рахунок використання досконалішої техніки й нових технологій.

3. Показники економічного розвитку.

Проаналізуйте дані таблиць. Зробіть висновки.

Таблиця 1

Рейтинг деяких країн світу за показником ВВП,
за даними Міжнародного валютного фонду (МВФ) на 2015 р.

Місце	Країна	ВВП			Регіон світу
		млрд дол. США	%	дол. США на одну особу	
1	Китай	19 392	17,08	14 107	Східна Азія
2	США	17 947	15,81	55 805	Англо-Америка
3	Індія	7 965	7,02	6 162	Південна Азія
4	Японія	4 830	4,26	38 054	Східна Азія
5	Німеччина	3 841	3,38	46 893	Європа
6	Росія	3 718	3,28	25 411	Євразія
7	Бразилія	3 192	2,81	15 615	Латинська Америка
8	Індонезія	2 842	2,51	11 126	Південно-Східна Азія
9	Велика Британія	2 679	2,36	41 159	Європа
10	Франція	2 647	2,33	41 181	>>
11	Мексика	2 227	1,96	17 534	Латинська Америка
12	Італія	2 171	1,91	35 708	Європа
13	Республіка Корея	1 849	1,63	36 511	Східна Азія
14	Саудівська Аравія	1 683	1,48	53 624	Південно-Західна Азія
15	Канада	1 632	1,44	45 553	Англо-Америка
17	Туреччина	1 589	1,40	20 438	Південно-Західна Азія
24	Польща	1 005	0,89	26 455	Європа
45	Румунія	414	0,36	20 787	>>
49	Україна	339	0,30	7 519	>>
50	Чехія	332	0,29	31 549	>>
59	Угорщина	258	0,23	26 222	>>
69	Білорусь	168	0,15	17 654	>>
76	Болгарія	137	0,12	19 097	>>
116	Грузія	35,6	0,03	9 630	Південно-Західна Азія
181	Самоа	1,00	0,0009	5 174	Океанія
182	Домініка	0,76	0,0007	10 788	Латинська Америка
183	Вануату	0,69	0,0006	2 550	Океанія

Топ-15 країн світу за показником ІЛР на 2015 р.

Місце	Країна	ІЛР	Регіон світу
1	Норвегія	0,944	Європа
2	Австралія	0,935	Австралія і Океанія
3	Швейцарія	0,930	Європа
4	Данія	0,923	>>
5	Нідерланди	0,922	>>
6	Німеччина	0,916	>>
7	Ірландія	0,916	>>
8	США	0,915	Англо-Америка
9	Канада	0,913	>>
10	Нова Зеландія	0,913	Австралія і Океанія
11	Сінгапур	0,912	Південно-Східна Азія
12	Ліхтенштейн	0,908	Європа
13	Швеція	0,907	>>
14	Велика Британія	0,907	>>
15	Ісландія	0,899	>>

Звіти про людський розвиток							ДОДОМУ ЗВІТИ ТА ПУБЛІКАЦІЇ ЦЕНТР ОБРОБКИ ДАНИХ НОВИНИ ПРО						
ранг	Країна	Значення HDI	Зміна з 2020 року	ранг	Країна	Значення HDI	Зміна з 2020 року						
1	 Швейцарія	0,962	▲ 0,006	2	 Норвегія	0,961	▲ 0,002						
3	 Ісландія	0,959	▲ 0,002	4	 Гонконг, Китай (SAR)	0,952	▲ 0,003						
5	 Австралія	0,951	▲ 0,004	6	 Данія	0,948	▲ 0,001						
7	 Швеція	0,947	▲ 0,005	8	 Ірландія	0,945	▲ 0,002						
9	 Німеччина	0,942	▼ -0,002	10	 Нідерланди	0,941	▲ 0,002						
11	 Фінляндія	0,940	▲ 0,002	12	 Сингапур	0,939	▲ 0,000						
13	 Бельгія	0,937	▲ 0,009	13	 Нова Зеландія	0,937	▲ 0,001						
15	 Канада	0,936	▲ 0,005	16	 Ліхтенштейн	0,935	▲ 0,002						
17	 Люксембург	0,930	▲ 0,006	18	 Об'єднане Королівство	0,929	▲ 0,005						
19	 Японія	0,925	▲ 0,002	19	 Корея (Республіка)	0,925	▲ 0,003						
21	 Сполучені Штати	0,921	▲ 0,001	22	 Ізраїль	0,919	▲ 0,002						
23	 Мальта	0,918	▲ 0,007	23	 Словенія	0,918	▲ 0,005						
25	 Австрія	0,916	▲ 0,003	26	 Об'єднані Арабські Емірати	0,911	▼ -0,001						
27	 Іспанія	0,905	▲ 0,006	28	 Франція	0,903	▲ 0,005						
29	 Кіпр	0,896	▲ 0,002	30	 Італія	0,895	▲ 0,006						
31	 Естонія	0,890	▼ -0,002	32	 Чехія	0,889	▼ -0,003						
33	 Греція	0,887	▲ 0,001	34	 Польща	0,876	▲ 0,000						
35	 Бахрейн	0,875	▼ -0,002	35	 Литва	0,875	▼ -0,004						
35	 Саудівська Аравія	0,875	▲ 0,005	38	 Португалія	0,866	▲ 0,003						
39	 Латвія	0,863	▼ -0,008	40	 Андорра	0,858	▲ 0,010						

На сайті Програми розвитку ООН (<http://hdr.undp.org/>) перейдіть на закладку Publications/Global reports. Перегляньте у «Доповіді про людський розвиток 2016 року» дані про показник ІЛР.

Визначте країни-лідери та місце України. Також у доповіді можна побачити тенденцію зміни індексів та інші показники розвитку населення.

V. Узагальнююче повторення

Що таке національна економіка? Назвіть її основні ознаки.

Як ви розумієте зміст поняття «економічний розвиток»? Назвіть показники, що застосовують для визначення рівня економічного розвитку країни.

Коротко розкрийте зміст основних показників економічного розвитку.

Прийом «Незакінчене речення»

- Національна економіка синонімічна до поняття....
- Містить матеріальне, ...
- Економічне зростання відображує...
- Головним показником економічного розвитку є...
- Для оцінювання рівня життя людей у певній країні розраховують...

VI. Домашнє завдання:

Опрацювати параграф підручника 2,3(до стор 19)